

Напрямок 7. Психологічні проблеми спеціальної освіти у закладах дошкільної, загальної середньої та вищої освіти

**Денисюк Євгенія Миколаївна**

Здобувачка бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 016  
«Спеціальна освіта(логопедія)»

**Науковий керівник :**

**Долінчук І.О.**, асистентка кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти

*Житомирський державний університет імені Івана Франка*

*м. Житомир, Україна*

## **ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ДІТЕЙ ІНКЛЮЗИВНОГО КЛАСУ**

Ефективність інклюзивного навчання в першу чергу залежить від хорошої психоемоційної атмосфери та розвитку всіх учасників освітнього процесу. Кожен педагог повинен створювати сприятливу атмосферу для успішного особистісного та емоційного розвитку кожного учня.

Емоційний інтелект – це вміння розуміти, оцінювати та виражати власні емоції. Головним аспектом цієї навички є контролювання класних емоцій та показування тих, які необхідно побачити людям навколо. Діти, у яких розвинений емоційний інтелект можуть швидко встановлювати відносини з іншими людьми та отримувати позитивний настрій від спілкування.

Розвиток емоційного інтелекту є дуже важливим для дитини з особливими освітніми потребами, оскільки якщо дитина навчиться розпізнавати свій емоційний стан, то ці вміння також перенесуться на розпізнавання емоційного стану інших людей.

Етапи формування емоційного інтелекту:

1. Мотиваційно-ціннісний, метою якого є становлення розуміння впливу емоцій на життя людини та відповідальність за свої емоційні переживання. Під час даного етапу необхідно ознайомити дітей з ознаками різних емоцій, причинами їх виникнення та розповісти про їх вплив на життя людини.

2. Пізнавальний етап, який має на меті знайомство з функціями емоцій, їх видами, причинами виникнення та способами керування ними. На даному етапі учні повинні пізнавати свій внутрішній світ з усіма емоціями та почуттями.

3. Навчальний – передбачає усвідомлення власних емоцій та регулювання своєї емоційно-почуттєвої сфери у мовах процесу освіти. Головною метою цього етапу є формування вміння вправляти власними емоціями.

4. Практичний етап, який спрямовує на реалізацію набутих умінь та навичок для вміння змінити поведінку в реальному житті. На даному етапі необхідно створити відповідні умови, для того щоб учні могли застосовувати свої навички в позаурочний час.

5. Творчий – орієнтується на креативне застосування емоційного інтелекту у реальних життєвих ситуаціях. На останньому етапі дітям необхідно вміти творчо використовувати свої набуті вміння та навички у різних орієнтованих подіях [4].

Діти із особливими освітніми потребами не вміють показувати власні емоції необхідно до певної ситуації. Проте завдяки систематичній, відповідальній та цілеспрямованій роботі з корекції емоційного інтелекту можна сформувати у дітей розуміння усіх емоцій та почуттів.

Розвивати емоційний інтелект можна завдяки таким способам:

- комунікативні ігри;
- психогімнастика;
- ігри, які спрямовані на розвиток фантазії та уяви;
- індивідуальна та групова діяльність;
- рольові ігри та релаксація;
- завдання, спрямовані на розвиток пізнавальних процесів.

Розвиток емоційної сфери у дітей повинен спиратися на розуміння наявних соціальних мотивів, цінностей та потреб. Саме тому діагностування емоційного розвитку є дуже важливим та необхідним елементом системи корекційно-розвивального впливу та дітей певної категорії. Також, слід зауважити, що учня з порушенням емоційного розвитку подобаються прослуховування текстів, де містяться емоційно-забарвлені компоненти. У своїх переказах вони акцентують більшу увагу на них та відтворюють їх з більшою виразністю, аніж інші менш емоційно забарвлені частини тексту.

Емоційному розвитку учнів, як мають особливі освітні потреби успішно сприяє індивідуальний підхід. Високе пристосування до навчання у школі та розвиток емоційного інтелекту залежить від взаємин учителя та учня [1]. Також важливим етапом у формуванні емоційної сфери учня є обстановка та атмосфера у класі, колективі та підтримка і відкритість вчителя у спілкуванні. Якщо у шкільному колективі є відповідна атмосфера емоційного комфорту, то це позитивно сприятиме подальшому емоційному розвитку школяра [3].

Отже, важливу роль у житті дитини відіграє емоційно-вольова сфера, завдяки якій можуть встановлюватись взаємини з оточуючими людьми та розвивається соціальна адаптація у школі та поза нею. Оскільки життя кожної людини насичене багатьма емоціями та почуттями, то дитині необхідно правильно їх усвідомлювати та показувати. Розвиток емоційного інтелекту у дітей з особливими освітніми потребами в основному визначається зовнішніми умовами, найважливішими з яких є правильна організація життя дітей та спеціальне навчання. Саме тому педагогам потрібно постійно вчасно та систематично проводити корекційно-розвиваючу роботу з стабілізації емоційної сфери. Саме за таких умов присутні у дітей різні прояви злості чи радості поступово зменшуються завдяки корекційному вихованню. Лише за умов правильної та систематичної

роботи діти з особливими освітніми потребами вчать розуміти власні емоції та відповідно застосовувати їх у певних ситуаціях.

#### **Література :**

1. Вержиховська О.М. Формування моральних якостей у розумово відсталих молодших школярів у позакласній виховній роботі: монографія. Кам'янець- Подільський: видавець Зволейко Д.Г. 2009. 228 с.
2. Водолазська Т.В. Формування емоційного благополуччя дітей молодшого шкільного віку. *Постметодика*. № 6. С.26-31.
3. Найчук В.В. Психологічні особливості емоційного інтелекту молодших школярів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. Вип. 3(2). С. 76-80.
4. Савченко Ю.Ю. Розвиток емоційного інтелекту учнів молодшого шкільного віку. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. №12. С. 12-16.